

зменшення кількості надходжень до фонду; старінням кадрового складу бібліотеки.

В умовах сьогодення, попри всі виклики, колектив Наукової бібліотеки ХНПУ імені Г. С. Сковороди тримає інформаційно-ресурсний стрій, упроваджує якісні бібліотечні послуги та сервіси для науковців університету, інтегрує їх у міжнародний науково-освітній простір.

Література:

1. Бережна С., Коробкіна О. Цифровізація наукової бібліотеки ЗВО: сучасний стан та перспективи. *Новий Колегіум*. 2023. № 3 (111). С. 55–59.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-503-7-2>

SHAPING PUBLIC OPINION ON UKRAINIAN SCIENCE IN ENGLISH-LANGUAGE MEDIA: WARTIME CHALLENGES

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ ПРО УКРАЇНСЬКУ НАУКУ В АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ МЕДІА: ВИКЛИКИ ВОЄННОГО СТАНУ

Berezhna Svitlana Viktorivna

*Doctor of Philosophy, Professor,
Vice-Rector for Research, Innovation,
and International Activities
H. S. Skovoroda National Pedagogical
University of Kharkiv
Kharkiv, Ukraine*

Бережна Світлана Вікторівна

*доктор філософських
наук, професор,
проректор з наукової, інноваційної
і міжнародної діяльності
Харківський національний
педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна*

Yahodzinska Valeriia Yevhenivna

*Postgraduate Student
Scientific and Educational Institute
of Philology
of Taras Shevchenko National
University of Kyiv
Kyiv, Ukraine*

Ягодзінська Валерія Євгенівна

*аспірантка
Навчально-науковий інститут
філології
Київського національного
університету імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

Актуальність наукового доробку. У контексті сучасної війни важливість української науки в англійськомовних медіа важко переоцінити. Експерти зазначають, що успіхи українських вчених у галузі технологій

безпосередньо впливають на ефективність оборонних та наступальних операцій. Впровадження новітніх технологій, таких як високоточна зброя, інтелектуальні системи управління бойовими діями, безпілотники з автоматизованими системами наведення, підкреслює значущість наукових досліджень не лише в економічному розвитку, але й у формуванні сучасного військово-промислового комплексу. В умовах воєнного часу особливо важливо підтримувати позитивний імідж української науки на міжнародній арені. Формування та підтримання в англійськомовних медіа інформації про досягнення українських вчених, інноваційні дослідження, лабораторні успіхи, нові матеріали та види озброєнь є критично важливими для формування громадської думки. Це, в свою чергу, впливає на підтримку з боку міжнародної спільноти та країн-союзників. Активне висвітлення успіхів української науки в англомовних медіа є засобом впливу на громадську думку як у внутрішньому контексті, так і на міжнародній арені, що є необхідним у складних умовах військової агресії. Це сприяє створенню позитивного іміджу України як країни, що не лише захищається, а й розвиває науку та технології, які здатні змінювати правила гри на міжнародній арені.

Мета дослідження полягає у висвітленні українського наукового та освітнього компоненту в англійськомовних медіа та оцінці його впливу на формування серед громадськості країн-партнерів впевненості у спроможності України чинити спротив збройній агресії, посилюючи власний потенціал та науково-технічну і технологічну складову оборонних і наступальних систем.

Війна кардинально змінила життя українців, впливаючи на всі сфери, включаючи сімейні стосунки, освіту, кар'єру та наукову спільноту. На жаль, українські науково-освітні установи зіштовхнулись із знищенням наукової інфраструктури: руйнування лабораторій, бібліотек, наукових установ та закладів вищої освіти; вимушеною еміграцією науковців: втрата кваліфікованих кадрів, розрив наукових зв'язків; проблемами з фінансуванням: зменшення державної підтримки, ускладнення отримання грантів. Не дивлячись на це, українські науковці надалі доводять свій професіоналізм щодня в Україні. Робота у тяжких умовах, постійні обстріли, що значно погіршують ментальне здоров'я, а також неконкурентна заробітна плата тільки знижують мотивацію позитивного мислення (*positive thinking*), а також підвищують занепокоєння щодо майбутнього.

За нашим спостереженням та аналізу публікацій провідних закордонних медіа (*The Times*, *The Guardian*, *The Washington Post*, *BBC*), на жаль, у закордонних ресурсах майже відсутні оптимістичні матеріали щодо української науки, натомість є опубліковані статі з клікбейт-заголовками, наприклад, Інтернет-газета *The Times Higher Education*

випустила статтю під заголовком «Чи настав час українським вченим-вигнанцям повернутися?» (**Is it time for Ukraine's exiled academics to return?**) [1]. У статті піднімається питання того, чи не час іншим науково-освітнім працівникам повернутись із-зі кордону враховуючи те, що в Україні війна тримає більше 2-х років?

Роль англomовних медіа у формуванні міжнародного іміджу української науки, має як і позитивні аспекти так і негативні. **Щодо позитивних аспектів:**

- Збільшення уваги до українських науковців та їхніх досягнень (у контексті роботи в умовах війни);
- Створення міжнародних мереж співпраці;
- Формування позитивного іміджу країни та підвищення довіру до українських наукових установ;
- Посилення ролі української науки у глобальних дослідженнях.

Негативні аспекти:

- Стереотипи про Україну підсилюють негативний імідж української науки, не враховуючи її реального потенціалу;
- Фокус на соціальних викликах війни, а не на наукових досягненнях;
- Неперевірена інформація викликає спотворене уявлення про українську науку, що заважає формуванню адекватного іміджу;
- Деякі наукові напрямки недостатньо представлені в медіа, що призводить до нерівномірного оцінювання потенціалу українських науковців і їхніх досягнень.

Нажаль, інформація про науково-технічні досягнення українських науковців та інституцій не достатньо поширена у англomовних медіа. Причин може бути декілька, а саме:

- Мовний бар'єр – багато українських науковців не мають можливості або навичок для ефективного спілкування англійською мовою, що ускладнює представлення їхніх досягнень на міжнародній арені;
- Відсутність міжнародних комунікаційних платформ – українські наукові інституції часто недостатньо залучені до світових наукових мереж і платформ, де вони могли б ділитися своїми відкриттями з іноземною аудиторією;
- Низький рівень фінансування та підтримки – через недостатнє фінансування науково-дослідних проєктів на державному рівні бракує ресурсів для організації презентацій, конференцій і публікацій у провідних міжнародних журналах;
- Недостатня популяризація науки всередині країни – відсутність активного науково-популярного середовища в Україні робить науку

менш привабливою для загалу, що впливає на слабке висвітлення теми у міжнародних медіа;

– Стереотипи та упередження – деякі англомовні ЗМІ можуть мати певні стереотипи або недостатнє розуміння рівня розвитку науки в Україні, що заважає висвітленню українських досягнень на рівні з досягненнями інших країн.

Окрім запропонованих причин щодо сповільнення інтегрування української науки у європейську може бути те, що українські науковці не публікують свої наукові досягнення у фахових та закордонних журналах. Недостатня кількість наукових досліджень, незацікавленість науково-освітнього складу та їх керівників приводить до того, що Україна немає значущої бази наукових доробків, а саме у науково-технічній сфері.

Технологічна та наукова кооперація між державними та приватними університетами може значно покращити ситуацію з фінансуванням досліджень та з розвитком української науки у цілому. Звернемо вашу увагу, що під час воєнного стану практично відсутня програма, яка б забезпечувала мобільність аспірантів, науковців та науково-педагогічних працівників. Звичайно, дані програми можуть стати загрозою для української науки, адже еміграція науковців може мати негативні наслідки для освітніх кадрів в Україні.

Отже, формування громадської думки про українську науку в англійськомовних медіа може визначити лише та спільнота, яка цю думку створює (чи буде вона негативна або позитивна), у нашому випадку – наукові спільноти та іноземні видання.

Державним і неурядовим науковим, освітнім, дослідним установам необхідно працювати більш плідно над репрезентацією української наукової складової. Це не лише переконуватиме у здатності України вести війну проти агресора на сучасному рівні, а й підтримуватиме на достатньому рівні інтеграцію наукових працівників України в світове наукове та освітнє середовище.

Література:

1. E. Dixon. Is it time for Ukraine's exiled academics to return? [Електронний ресурс]. Джерело доступу: <https://www.timeshighereducation.com/depth/it-time-ukraines-exiled-academics-return> (application date: 04.11.2024)